

IZVJEŠĆE O ODRŽIVOSTI ZA 2023.

lipanj 2024.

Sadržaj

I.	Uvodna riječ predsjednika Uprave	1
II.	Q namja	3
1.	Osnovni podaci	3
2.	Djelatnost	3
3.	Upravljanje	4
4.	Društva u vlasništvu	8
5.	Organizacijska struktura	8
6.	Članstvo u udruženjima	8
7.	Organizacijske vrijednosti i načela	10
8.	Suradnja s dobavljačima	11
III.	Pregled aktivnosti	13
IV.	Važnost održivog poslovanja	14
1.	Ključni dionici	15
2.	Uključenje dionika	15
3.	Ključni utjecaji, rizici i prilike	18
V.	Ekonomski učinak	20
VI.	Društveni učinak	22
1.	Edukacija i poučavanje	22
2.	Zapošljavanje	25
3.	Zdravlje i sigurnost	27
3.1.	Ozljede na radu	28
3.2.	Vrste ozljeda	28
VII.	Okolišni učinak	30
1.	Energija	30
2.	Emisije	31
3.	Otpad	32
VIII.	GRI indeks sadržaja	35
IX.	Popis tablica	37

I. Uvodna riječ predsjednika Uprave

Poštovani dionici,

dobrodošli na stranice Izvješća o održivosti HŽ Putničkog prijevoza za 2023. godinu

U vremenu u kojemu se suočavamo s klimatskim promjenama i štetnim učincima prometnog sektora na okoliš i zdravlje, dekarbonizacija prometnog sektora ključna je za postizanje klimatskih ciljeva EU-a. Zbog toga se provode različite mjere kojima se građane potiče na korištenje ekološki prihvatljivih načina prijevoza kako bi se postigla održiva mobilnost i osigurala kvalitetna povezanost. Te inicijative uključuju subvencioniranje željezničkih prijevoza, nabavu novih vozila i razvoj učinkovitijih prometnih sustava, a sve više građana počinje koristiti javni prijevoz.

U skladu s tim značajna ulaganja u modernizaciju i obnovu željezničke infrastrukture, kao i nabava novih vozila obilježile su 2023. u željezničkom sektoru u Hrvatskoj. Kako bi se spremno mogao suočiti s izazovnim prilikama, HŽPP je nastavio svoje poslovne aktivnosti usmjeravati prema podizanju kvalitete usluge i ostvarenju ciljeva održive mobilnosti i smanjenju negativnih učinaka klimatskih promjena, prateći standarde ekonomskog i društvenog razvoja te vodeći računa o zajednici u kojoj djelujemo.

Usluga koju pružamo od javnog je interesa i njezina kvaliteta izravno utječe na standard građana što nas čini osobito odgovornima. Tako smo i u ovoj godini nastavili s nabavom novih vlakova. U sklopu projekta Obnova voznog parka HŽ Putničkog prijevoza novim elektromotornim vlakovima koji se u 85 %-tnom iznosu sufinancira iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020., u promet je pušteno osam elektromotornih vlakova za gradsko-prigradski i šest vlakova za regionalni prijevoz. Kako je taj projekt prihvaćen među građanima, dokazuju i kampanja Bez kojeg EU projekta ne možemo zamisliti Hrvatsku? koju je provela Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) u kojoj je projekt nabave 21 vlaka osvojio 2. mjesto.

U skladu s ciljevima zelene tranzicije u sklopu projekta Primjena zelenih tehnologija u željezničkom putničkom prijevozu, koji se financira iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021 – 2026 (NPOO), počela je proizvodnja elektrobaterijskog i baterijskog vlaka koji će u prometu biti do kraja sljedeće godine, kao i aktivnost na izgradnji stabilnih priključaka za punjenje baterija koji će biti postavljeni u kolodvorima Split, Osijek, Varaždin, Bjelovar, Virovitica i Pula.

U skladu sa zaključcima Vlade RH nastavili smo provoditi pilot-projekt besplatnoga javnog željezničkog prijevoza djece i učenika koji je od 1. listopada 2021. do kraja ove godine koristilo oko 59.000 putnika. Uz to nastavili smo i s pilot-projektom povoljnijeg prijevoza redovnih studenata te je u akademskoj godini 2022/2023. željeznički prijevoz koristilo oko 20.000 redovnih studenata. Dio jedinica lokalne i regionalne samouprave sufinanciralo je taj prijevoz kako bi dodatno rasteretio građane. Kako bismo olakšali život stanovnicima potresom pogođenog područja, stanovnicima Sisačko-moslavačke županije nastavili smo osiguravati besplatan željeznički prijevoz po Hrvatskoj.

UVODNA RIJEČ PREDSJEDNIKA UPRAVE

Na temelju svih mjera kojima nastojimo poticati korištenje željezničkog prijevoza ohrabruje nas i pozitivni poslovni rezultat iz 2023. u kojoj smo prevezli 23,8 milijuna putnika, odnosno 28 % putnika više nego u 2022. godini, a u usporedbi s pretpandemijskom 2019. u ovoj godini prevezli smo četiri milijuna putnika više. Ostvarili smo i doprinos uspješnoj turističkoj sezoni u kojoj smo prevezli oko 232 000 putnika, od čega 106.000 u unutarnjem i 126.000 u međunarodnom prijevozu.

Uz to intenzivnije su se provodile aktivnosti suradnje sa zajednicom. Potpisan je ugovor o suradnji s Fakultetom prometnih znanosti o stipendiranju studenata željezničkog prometa, a nastavili smo pružati potporu kulturnim, sportskim i edukativnim događanjima.

Aktivnom politikom kontinuiranog unaprjeđenja materijalnih prava zaposlenika i poštivanje načela zaštite zdravlja i sigurnosti konstantno ulažemo u njihovu edukaciju kako bi se željeznički promet i dalje odvijao sigurno, povećala njegova učinkovitost i unaprijedilo poslovanje.

Uz uvrštavanje Republike Hrvatske na dva dodatna kondora Transeuropske prometne mreže, u 2023. stvorene su pretpostavke za dodatna ulaganja iz EU fondova. Uz nastavak modernizacije i obnove željezničke infrastrukture te nabave novih vlakova, nadam se da ćemo doprinijeti stvaranju održivoga prometnog sustava na dobrobit naših građana, dionika i zaposlenika u skladu sa zajedničkim ciljevima EU-a za osiguranje zelenije i sigurnije budućnosti.

II. O nama

1. Osnovni podaci

HŽ Putnički prijevoz je društvo s ograničenom odgovornošću¹ (nadalje u tekstu: HŽPP) osnovano 30. kolovoza 2006. Zakonom o podjeli trgovačkog društva HŽ HRVATSKE ŽELJEZNICE d.o.o. Zagreb, te upisano kod Trgovačkog suda u Zagrebu. Sjedište HŽPP-a je u Zagrebu, Strojarska cesta 11².

Upisani temeljni kapital na dan 31. prosinca 2023. iznosi 115 783 tisuće eura (na dan 31. prosinca 2022. u istom iznosu), a jedini osnivač HŽPP-a je Republika Hrvatska.

Ukupan broj zaposlenih u HŽPP-u na dan 31. prosinca 2023. iznosi 1 598 radnika³.

2. Djelatnost

HŽPP je jedini pružatelj usluga na željezničkom putničkom tržištu Republike Hrvatske. Djelatnost HŽPP-a je obavljanje javnoga prijevoza putnika u unutarnjem i međunarodnom željezničkom prijevozu. HŽPP povezuje županijska i regionalna središta međusobno te s lokalnim sredinama, a omogućuje i gradsko-prigradski prijevoz na područjima većih gradova. Uz to HŽPP vlakovima povezuje Hrvatsku s metropolama susjednih zemalja i središtima zemalja srednje i zapadne Europe. U sklopu navedenih prijevoznih aktivnosti nudi i različite vrste usluga u unutarnjim i međunarodnim vlakovima⁴.

U unutarnjem prijevozu prometuju gradsko-prigradski, lokalni i daljinski vlakovi te posebni agencijski i izletnički vlakovi. U gradsko-prigradskim vlakovima na području Zagreba, Osijeka, Rijeke i Splita prevoze se putnici koji svakodnevno migriraju na relaciji grad – okolica, dok su lokalni vlakovi namijenjeni prijevozu putnika koji svakodnevno migriraju na relacijama unutar pojedine regije. Daljinski vlakovi namijenjeni su prijevozu putnika između regionalnih središta (Zagreb, Split, Rijeka, Vinkovci, Varaždin i Osijek), posebni agencijski vlakovi namijenjeni su prijevozu putnika turističkih agencija, a posebni izletnički vlakovi orijentirani na prijevoz putnika na kulturna i sportska događanja na području RH ugovaraju se s organizatorima događanja.

U međunarodnom prijevozu Hrvatska je povezana sa Slovenijom, Austrijom, Mađarskom, Njemačkom i Švicarskom, a tijekom ljetne sezone i s Bosnom i Hercegovinom.

Uz primarnu djelatnost javnoga prijevoza putnika u unutarnjem i međunarodnom željezničkom prijevozu, HŽPP je registriran i za ostale djelatnosti koje su u pravilu povremene, npr. iznajmljivanje vlastitih nekretnosti, iznajmljivanje ostalih kopnenih prijevoznih sredstava, usluga vlakopratnje, ostale prateće djelatnosti u prijevozu (manevriranje željezničkim vozilima, ranžiranje), tehnički pregled vagona, lokomotiva i vlakova i ostalo.

¹ GRI 2-1

² GRI 2-1

³ GRI 2-7

⁴ GRI 2-8

3. Upravljanje

Struktura upravljanja⁵

Članove Uprave i Nadzornog odbora imenuje Skupština Društva, koju čini ministar nadležan za promet, nakon provedenih javnih natječaja sukladno odredbama Uredbe o uvjetima za izbor i imenovanje članova nadzornih odbora i uprava pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i načinu njihovih izbora (NN 12/2019). Natječaj je u cijelosti provodi nadležno ministarstvo, odnosno Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

Nakon provedenih natječaja Vlada RH predlaže Skupštini Društva imenovanje članova Uprave i Nadzornog odbora sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima.

Skupština

Skupštinu Društva čini ministar nadležan za promet sukladno odredbama Izjave o osnivanju društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o. Društvo ima jednog člana (Republika Hrvatska) koji drži dva poslovna udjela Društva. Obveze i ovlasti Skupštine određene su odredbama Zakona o trgovačkim društvima i Izjavom o osnivanju Društva te je nadležna za odlučivanje o financijskim izvješćima Društva, upotrebu ostvarene dobiti i pokrivanje gubitaka, imenovanje, izbor i opoziv članova Uprave i Nadzornog odbora, podjelu i povlačenje poslovnih udjela, mjere za ispitivanje i nadzor nad vođenjem poslova, izmjene Izjave o osnivanju, postavljanje zahtjeva za naknadu šteta koje Društvo može imati protiv članova Uprave te imenovanje zastupnika u sudskom postupku ako Društvo ne mogu zastupati članovi Uprave, donošenje Poslovnog plana kao i o sva druga pitanja iz nadležnosti Skupštine predviđena Zakonom o trgovačkim društvima.

Skupština imenuje i članova Revizijskog odbora sukladno odredbama Smjernica za rad revizijskih odbora u pravnim osobama od posebnog interesa za RH, kao i u drugim pravnim osobama čijim dionicama, poslovnim udjelima i osnivačkim pravima, u svojstvu zakonskog zastupnika, upravlja Centar za restrukturiranje i prodaju. Smjernice su objavljene Odlukom Ministra prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine Odlukom KLASA: 011-01/21-01/99; URBROJ: 531-10-01-03/02-21-14 od 22. srpnja 2021. i izrađene sukladno Odluci Vlade RH KLASA: 022-03/21-04/126, URBROJ: 50301-05/14-21-2 od 29. travnja 2021. te odredbama članka 85., 86. i 87. Zakona o reviziji (NN 127/17).

Skupština

 ministar nadležan za promet

⁵ GRI 2-9

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor (dalje: NO) odgovoran je za nadzor vođenja poslovanja, zastupanje Društva prema Upravi te donošenje drugih odluka o pitanjima koja nisu u nadležnosti Skupštine sukladno odredbama Izjave o osnivanju i Zakona o trgovačkim društvima.

Izjavom o osnivanju Društva određeno je da NO daje suglasnost Upravi Društva za kreditno zaduženje veće od 663.614,04 eura i suglasnost na odluke Uprave o raspolaganju i opterećivanju nekretnina i osnovnih sredstava (imovine) Društva za iznose veće od 663.614,04 eura.

Sukladno odredbama Izjave o osnivanju NO se sastoji od 5 članova. Četiri člana izabire Skupština Društva, a jednog člana radnici Društva (ili radničko vijeće u slučaju da je izabrano u Društvu) sukladno odredbama Zakona o radu, na razdoblje od 4 godine, uz mogućnost ponovnog imenovanja bez ograničenja na broj mandata, te opoziva u bilo koje vrijeme bez potrebe za navođenjem razloga. NO je donio Poslovnik o svome radu sukladno odredbama Izjave o osnivanju. Između izabranih članova, NO bira predsjednika i zamjenika predsjednika NO-a većinom glasova.

Nagradu za rad članova NO određuje Skupština Društva svojom Odlukom kojom je određeno da članovi NO imaju pravo na mjesečnu nagradu u neto iznosu od 265,45 EUR te da kada obavljaju poslove u interesu Društva, ostvaruju pravo na naknadu realnih materijalnih izdataka sukladno propisima koji vjere za Društvo. Za priznavanje izdataka članovi NO-a dužni su dostaviti vjerodostojnu dokumentaciju na osnovu koje će se izvršiti nadoknada troškova.

Od 5 članova NO-a Društva koji su trenutačno izabrani, 3 člana su žene uključujući predsjednicu i zamjenicu predsjednice NO-a.

Revizijski odbor osniva Skupština Društva kao odbor NO-a.

U pogledu sprječavanja sukoba interesa i neovisnosti članova NO-a primjenjuju se odredbe Zakona o sprječavanju sukoba interesa, Zakona o javnoj nabavi i Smjernica za rad revizijskih odbora u pravnim osobama od posebnog interesa za RH, kao i u drugim pravnim osobama čijim dionicama, poslovnim udjelima i osnivačkim pravima, u svojstvu zakonskog zastupnika, upravlja Centar za restrukturiranje i prodaju, objavljenih Odlukom Ministra prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine Odlukom KLASA: 011-01/21-01/99; URBROJ: 531-10-01-03/02-21-14 od 22. srpnja 2021. godine, a izrađenih sukladno Odluci Vlade RH KLASA: 022-03/21-04/125; URBROJ: 50301-05/14-21-2 od 29. travnja 2021. godine, te po potrebi i ostalih pozitivnih propisa RH.

Članovi NO-a na početku mandata potpisuju Izjave o nepostojanju sukoba interesa sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Nadzorni odbor

 Jasna Divić	predsjednica
 Maja Odeljan	zamjenica predsjednice
 Irena Gerovac Zrnić	članica
 Zdeslav Milas	član
 Alen Lušić	član

Uprava⁶

Uprava Društva vodi poslovanje i zastupa Društvo sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima, Izjave o osnivanju Poslovnika Uprave i drugih zakonskih i podzakonskih propisa koji su na snazi u RH.

Sukladno odredbama Izjave o osnivanju Uprava Društva sastoji se od 1 do 3 člana-direktora i imenuje se na razdoblje od 4 godine, uz mogućnost ponovnog imenovanja bez ograničenja na broj mandata te opoziva u bilo koje vrijeme bez potrebe za navođenjem razloga.

Sve članove Uprave imenuje i opoziva Skupština Društva na način kako je prethodno navedeno. Trenutačno su u Društvu imenovana 3 člana Uprave, od kojih je jedan imenovan za predsjednika Uprave.

Sukladno odredbama Izjave o osnivanju i Zakona o trgovačkim društvima Uprava Društva zastupa Društvo i vodi poslove Društva, izvršava odluke, sastavlja godišnja financijska izvješća i druga izvješća, izvješćuje o poslovnim rezultatima na temelju godišnjeg financijskog izvješća te sastavlja poslovno izvješće, donosi poslovnik o svom radu, izvještava najmanje jedanput tromjesečno NO o poslovanju i financijskom položaju Društva putem pisanog izvješća, a u slučaju događaja od posebite važnosti bez odgode, te obavlja i druge poslove iz svoje nadležnosti.

Uprava Društva sukladno odredbama Poslovnika Uprave određuje neposrednu koordinaciju članova Uprave u radu pojedinih organizacijskih jedinica Društva te donosi poslovne odluke koje se odnose na cjelokupno vođenje poslova Društva.

Članovi Uprave sklapaju ugovore o pravima i obvezama s predsjednikom NO-a sukladno donesenoj Odluci NO-a, dok sadržaj ugovora o pravima i obvezama u cijelosti određuje mjerodavno ministarstvo.

Na početku mandata članovi Uprave potpisuju izjave o nepostojanju sukoba interesa sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi te su u obvezi podnijeti imovinsku karticu sukladno odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa.

Uprava:

✚ Željko Ukić	predsjednik Uprave
✚ Damir Rubčić	član Uprave
✚ Mario Zubak	član Uprave

Revizijski odbor

Revizijski odbor HŽ Putničkog prijevoza d.o.o. osnovan je kao pododbor Nadzornog odbora sukladno Zakonu o računovodstvu, temeljem Odluke Skupštine Društva te se sastoji od tri odabrane članice od kojih je jedna imenovana za predsjednicu Revizijskog odbora. Tijekom 2023. godine održane su tri sjednice Revizijskog odbora. Svi članovi Revizijskog odbora prisustvovali su u odlučivanju na svim sjednicama. Revizijski odbor samostalan je u svom radu i većina članova Revizijskog odbora stručna je u području računovodstva i revizije. Revizijski odbor izvješćuje Nadzorni odbor o ishodu zakonske revizije te objašnjava na koji način je zakonska revizija pridonijela integritetu financijskog izvještavanja i

⁶ GRI 2-10, GRI 2-11, GRI 2-1R

objašnjava ulogu revizijskog odbora u tom procesu. Prati proces financijskog izvještavanja i dostavlja preporuke ili prijedloge za osiguravanje njegovog integriteta. Glede financijskog izvještavanja prati djelotvornost sustava unutarnje kontrole kvalitete i sustava upravljanja rizicima te, ako je to primjenjivo, unutarnju reviziju, bez kršenja svoje neovisnosti. Prati obavljanje zakonske revizije godišnjih financijskih izvještaja i godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja. Prati neovisnost samostalnih revizora ili revizorskog društva koje obavlja reviziju, a posebno ugovore o dodatnim uslugama. Daje preporuke o odabiru samostalnog revizora ili revizorskog društva. Raspravlja o planovima i godišnjem izvješću unutarnje revizije te o značajnim pitanjima koja se odnose na ovo područje. Prati djelotvornosti sustava unutarnje kontrole kao cjeline te po potrebi daje preporuke Nadzornom odboru i Upravi Društva.

Revizijski odbor:

 Jeni Krstičević	predsjednica
 Jasna Divić	zamjenica predsjednice
 Danijela Čolak	članica

Politika nagrađivanja

Sadržaj Ugovora o pravima i obvezama s članovima Uprave u cijelosti određuje mjerodavno ministarstvo, a članovi NO-a, osim prava u pogledu nagrade i opravdanih troškova, nemaju drugih prava izvan onih koja su određena Odlukom Skupštine i Ugovora o pravima i obvezama članova Uprave koji se sklapaju između članova Uprave i NO.

Određivanje naknada

Sadržaj Ugovora o pravima i obvezama s članovima Uprave u cijelosti određuje mjerodavno ministarstvo, a članovi NO-a i Uprave, osim prava u pogledu nagrade i opravdanih troškova, nemaju drugih prava izvan onih koja su određena Odlukom Skupštine i Ugovora o pravima i obvezama članova Uprave koji se sklapaju između članova Uprave i NO.

Članovi Uprave i NO-a nemaju utvrđeno pravo na varijabilni dio primanja ili dodatne stimulativne nagrade za svoj rad.

U slučaju opoziva, članovi NO-a nemaju pravo na ikakvu naknadu, a članovi Uprave imaju pravo na ponudu odgovarajućeg ugovora o radu u Društvu. U slučaju da članovi Uprave odbiju odgovarajući ugovor, sljedećih 6 mjeseci imaju pravo na naknadu u iznosu pune plaće, a nakon toga još 6 mjeseci u iznosu pola plaće.

4. Društva u vlasništvu⁷

Društva u vlasništvu HŽPP-a primarno su rezultat povijesnih zbivanja i preustroja hrvatskog željezničkog sektora. Dio društava koji je izdvojen iz društva HŽ Hrvatske željeznice d.o.o. pripojen je HŽPP-u.

HŽPP u potpunom ili većinskom vlasništvu ima sljedeća dva društva:

udio 100 %	udio 77 %
	

5. Organizacijska struktura

Organizacijska struktura HŽPP-a temelji se na Zakonu o željeznici (NN 32/19, 20/21, 114/22), Zakonu o podjeli trgovačkog društva HŽ Hrvatske željeznice d.o.o. (NN 153/05, 57/12), Zakonu o trgovačkim društvima (NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 115/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22, 114/22, 18/23, 130/23) i Izjavi o osnivanju HŽ Putničkog prijevoza d.o.o.

Organizacijske jedinice podijeljene su na poslovna i upravna područja.

Poslovna područja su Prodaja i marketing te Logistika i izvršenje prijevoza, a upravna područja su Tajništvo Uprave, Ured Uprave, Služba informatike, Služba za korporativne poslove, Služba za sigurnost i zaštitu, Ured za praćenje usklađenosti poslovanja, Ured za internu reviziju, Financije, računovodstvo i kontroling, Služba nabave te Pravni poslovi i ljudski potencijali. Uz navedena područja, ustrojene su i regionalne jedinice Zagreb, Varaždin, Vinkovci, Split i Rijeka.

6. Članstvo u udruženjima⁸

Suradnja HŽPP-a s poslovno-interesnim organizacijama usmjerena je na razmjenu informacija i razvoj dobre prakse u poslovanju te međusobnu i javnu razmjenu mišljenja. Uz sudjelovanje na okruglim stolovima i konferencijama, HŽPP kao pružatelj usluge javnog prijevoza putnika željeznicom djeluje na nacionalnoj i međunarodnoj razini unutar organizacija koje se bave poslovanjem poduzeća iz željezničkog sektora.

⁷ GRI 2-2

⁸ GRI 2-28

Članstva HŽPP-a u međunarodnim udruženjima i interesnim organizacijama:

- ✚ **Zajednica europskih željeznica i upravitelja infrastrukture (CER)** - okuplja više od 70 željezničkih poduzeća čija je uloga zastupanje interesa europskih željezničkih prijevoznika i upravitelja željezničke infrastrukture u europskoj politici radi poboljšanja poslovnog i regulatornog okružja
- ✚ **Međunarodna željeznička unija (UIC)** - međunarodna organizacija čija je temeljna zadaća uskladiti i poboljšati uvjete u kojima posluju željeznička poduzeća kako bi podizanjem kvalitete i promociju željezničkog prometa udovoljila izazovima mobilnosti i održivog razvoja
- ✚ **Međunarodni odbor za željeznički prijevoz (CIT)** - udruženje 136 željezničkih i brodarskih poduzeća koje pomaže u implementaciji i provedbi međunarodnih zakona te predlaže dokumente važne za međunarodni željeznički promet i standardizira ugovorne odnose između kupaca, prijevoznika i upravitelja infrastrukture
- ✚ **Skupina G4** - regionalna skupina Međunarodne željezničke unije (UIC) osnovana radi usklađenog razvoja željeznica na području između Dunava i Jadrana. Djeluje kao forum kojemu je krajnji cilj učinkovito unaprjeđenje željezničkog sustava na prostoru G4, uz zajedničke ciljeve i usuglašene interese.
- ✚ **Udruženje europskih željezničkih prijevoznika (FTE)** - europska udruga željezničkih poduzeća koja promiče prekogranični željeznički promet putnika i tereta u Europi te podupire suradnju željezničkih poduzeća i omogućuje im provođenje postojećih i planiranih prijevoznih ponuda.

Članstva HŽPP-a u nacionalnim udruženjima i interesnim organizacijama:

- ✚ **Hrvatska gospodarska komora (HGK)** - samostalna stručno-poslovna organizacija koja promiče, zastupa i usklađuje zajedničke interese svojih članica pred državnim i drugim tijelima u Hrvatskoj i inozemstvu
- ✚ **Hrvatski zavod za norme** - neovisna i neprofitna javna ustanova osnovana kao normirno tijelo Republike Hrvatske radi povećanja razine sigurnosti proizvoda i procesa, čuvanja zdravlja i života ljudi te zaštite okoliša, promicanja kvalitete proizvoda, procesa i usluga, poboljšanja proizvodne učinkovitosti i drugih ciljeva
- ✚ **Hrvatska komora inženjera tehnologije prometa i transporta** - osnovana radi podrške članovima uslijed povećanja obujma i razine uslužnosti svih prometnih grana, intenziviranja poslova sigurnosti i zaštite u prometu, izrade sve složenijih studija, projekata i elaborata vezanih uz prometnice, prometna sredstva i čovjeka kao ključnog čimbenika u odvijanju prometnih procesa
- ✚ **Hrvatsko društvo željezničkih inženjera (HDŽI)** - okuplja članove iz željezničkog sektora i industrije koji podržavaju programske aktivnosti Društva i zajedničkim nastupom promiču razvoj željezničkog sustava

- ✚ **Savez za željeznicu** - neprofitna krovna udruga svih dionika zainteresiranih za razvoj željezničkog prometa u Hrvatskoj. Savez djeluje kao nevladina organizacija čiji su osnivači sindikati i poduzeća iz željezničkog sektora.
- ✚ **Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj (HR PSOR)** - neprofitna ustanova koja potiče održivi razvoj u gospodarstvu i zastupa gospodarstvo u održivu razvoju. Njegovi članovi, odnosno predstavnici hrvatskoga gospodarstva, javnih ustanova i nevladinih organizacija udružuju znanje, inovativnost i odgovornost u tražanju za razvojnim putovima koji uravnotežuju poslovni uspjeh, društvenu dobrobit i zaštitu okoliša.

7. Organizacijske vrijednosti i načela⁹

MISIJA

- ✚ prijevoz putnika pružanjem kvalitetne i pouzdane te ekonomski i ekološki prihvatljive usluge suvremenim mobilnim kapacitetima u gradsko-prigradskom, lokalnom, regionalnom te unutarnjem i međunarodnom daljinskom prijevozu

VIZIJA

- ✚ postati vodeće prijevozničko poduzeće u Hrvatskoj usmjereno na masovan i kvalitetan željeznički prijevoz putnika u skladu s tržišnim načelima na zadovoljstvo vlasnika, korisnika prijevozne usluge i radnika

STRATEŠKI CILJEVI

- ✚ profitabilnost i stabilnost poslovanja
- ✚ dugoročni rast prihoda
- ✚ usmjerenost prema tržištu radi privlačenja novih i zadržavanja postojećih putnika
- ✚ daljnji razvoj integriranog prijevoza u lokalnom i regionalnom prometu
- ✚ veće zadovoljstvo putnika kvalitetom pružane usluge
- ✚ povećanje produktivnosti i smanjenje troškova poslovanja
- ✚ operativno povećanje efikasnosti
- ✚ razvoj poslovne i tržišne kulture kroz internu transformaciju

ETIČKI KODEKS¹⁰

Etički kodeks temeljnih vrijednosti, moralnih načela te pravila odgovornog ponašanja i poslovanja temelji se na zajedničkom sustavu vrijednosti koji u skladu s dobrim običajima uvažavaju sudionici u poslovnim

⁹ GRI 7-12

¹⁰ GRI 2-23

procesima. Okvir profesionalnog ponašanja radnika, korisnika usluga i vlasnika HŽPP-a temelji se na općim etičkim vrijednostima pravičnosti, poštenja, častitosti, savjesnosti, pouzdanosti i odgovornosti.

U okviru etički ispravnog ponašanja rad se temelji na postojećim sredstvima, razvoju i rastu poslovanja te promicanju visokih vrijednosti i ostvarenju maksimalnih rezultata. Etičkim normativima, vrijednostima poslovnog ponašanja i vladanja podliježu i pravila organizacije rada usredotočena na optimizaciju troškova i iskoristivost vremena.

U poslovanju HŽPP-a primjenjuju se etička načela uzajamnog povjerenja, lojalnosti, izbjegavanja sukoba interesa, znanja, iskustva, kompetentnosti, skrbi za optimalan razvoj i korištenje ljudskih sposobnosti i umjeća, efikasnosti u poslovanju i organizaciji, otvorenosti za sredstva javnog informiranja i priopćenja, uvažavanja potreba korisnika usluga te pristupa nulte tolerancije prema korupciji.

Radnici trebaju primjenjivati navedena načela i vrijednosti u odnosu prema sudionicima, korisnicima usluga, dobavljačima, nabavljačima, konkurentima, ustanovama, vlasniku i široj javnosti. U radnoj sredini ponašanje radnika temelji se na povjerenju, odanosti, korektnosti i poštivanju dostojanstva svake osobe.

Opće načelo zapošljavanja i promaknuća je poštivanje kvalitete, stručnosti i jednakih mogućnosti uz poštivanje zakonskih odredbi, pri čemu se iznositeljski zabranjuje diskriminacija pri napredovanju na radnom mjestu po kriteriju spola, dobi, rase, vjerskog ili političkog uvjerenja i podrijetla te svaki oblik nepotizma i favoriziranja.

Za provedbu i praćenje Etičkog kodeksa Uprava HŽPP-a imenuje etičkog povjerenika koji je zadužen za primanje pritužbi radnika, građana i drugih osoba u vezi s neetičnim ponašanjem i mogućim koruptivnim ponašanjem zaposlenika te promoviranje etičkog postupanja u poslovnim odnosima radnika. Svi radnici upoznati su s Etičkim kodeksom, a dodatna obuka planira se Planom poslovanja.

Podaci o korisnicima usluga dobiveni izravnim ili neizravnim putem strogo su povjerljivi i služe za internu uporabu zbog čega radnici potpisuju izjavu o povjerljivosti i nepristranosti. Prikupljeni podaci mogu se koristiti u svrhu poboljšanja spoznaja o potrebama korisnika usluga i pripreme ponude usluga.

8. Suradnja s dobavljačima¹³

S obzirom na specifičnost poslovanja i broj dionika u hrvatskom željezničkom i povezanim sektorima zbog čega je relativno ograničena mogućnost promjene dobavljača, HŽPP primarno posluje s odabranim dobavljačima za pojedine segmente poslovanja.

Jedan od glavnih dobavljača HŽPP-a u 2023. bilo je dioničko društvo KONČAR - Električna vozila s kojim surađuje oko isporuke novih motornih vlakova i potpore u održavanju. Od HŽ Infrastrukture d.o.o. HŽPP naručuje usluge najma trase, korištenja kolodvora, garažiranja vlakova i električnu energiju za vuču vlakova.

S obzirom na strukturu voznog parka HŽPP-a, važni dobavljači su i društva za održavanje mobilnih kapaciteta, među kojima su vlastito društvo Tehnički servisi željezničkih vozila d.o.o. za održavanje vučnih vozila, TŽV Gredelj d.o.o. za održavanje i redovne popravke vučnih vozila i vagona te Održavanje

¹³ GRI 2-6

vagona (OV) u vlasništvu HŽ Carga. Važan dobavljač je i Petrol d.o.o. koji isporučuje dizelsko gorivo za vuču vlakova.

Tablica 1. Pregled glavnih dobavljača i kupaca u 2023.

Radni broj	NAZIV DOBAVLJAČA	Radni broj	NAZIV KUPACA
1.	KONČAR-ELEKTRIČNA VOZILA d.d.	1.	ZAGREBAČKI ELEKTRIČNI TRAMVAJ d.o.o.
2.	TEHNIČKI SERVISI ŽELJ. VOZILA d.o.o.	2.	EURAIL GROUP G.I.E.
3.	HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o.	3.	HŽ CARGO d.o.o.
4.	PETROL d.o.o.	4.	ENNA TRANSPORTI d.o.o.
5.	TŽV GREDELI d.o.o.	5.	CFL cargo SA
6.	OV-ODRŽAVANJE VAGONA d.o.o.	6.	DB AG DEUTSCHE BAHN
7.	KING ICT d.o.o.	7.	ČD CARGO a.s. VAT:CZ 28196878
8.	ČAZMATRANS PROMET d.o.o.	8.	ÖBB-Personenverkehr AG
9.	HT d.d.	9.	TEHNIČKI SERVISI Ž. VOZILA d.o.o.
10.	Camping d.o.o.	10.	HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o.
11.	Delovite savjetodavne usluge d.o.o.	11.	MAV RAIL TOURS Kft
12.	EUROFIMA	12.	FERSEVIZI S.p.A.
13.	HŽ CARGO d.o.o.	13.	REGIOJET A.S.
14.	COMBIS d.o.o.	14.	ÖBB-Personenverkehr AG
15.	PRESEČKI GRUPA d.o.o.	15.	SJ-putnici Linköln AB

III. Pregled aktivnosti¹²

U sklopu projekta *Primjena zelenih tehnologija u željezničkom putničkom prijevozu* iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., počela je proizvodnja baterijskog i elektro baterijskog vlaka koji će u prometu biti do kraja 2024. godine, kao i aktivnosti na izgradnji stabilnih priključaka za punjenje baterija koji će biti postavljeni u kolodvorima Split, Osijek, Varaždin, Bjelovar, Virovitica i Pula.

U sklopu projekta *Obrnova voznog parka HŽ Putničkog prijevoza novim elektromotornim vlakovima*, koji se sufinancira iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija, isporučeno je osam gradsko-prigradskih vlakova koji voze na relaciji Savski Marof – Zagreb GK – Dugo Selo i šest regionalnih vlakova. U kampanji *Bez kojeg EU projekta ne možete zamisliti Hrvatsku?*, koju je provela Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU), projekt nabave 21 vlaka osvojio je 2. mjesto na temelju glasova građana.

U skladu sa zaključcima Vlade RH nastavljen je pilot-projekt besplatnoga javnog željezničkog prijevoza djece i učenika osnovnih i srednjih škola na području RH, kao i pilot-projekt povoljnijeg putovanja redovnih studenata koji po cijeni od 9,95 eura za mjesačnu kartu mogu neograničeno putovati. Od 1. listopada 2021. do kraja 2023. prevezeno je 69.000 djece i učenika, a u akademskoj godini 2022/23. povoljniji prijevoz koristilo je 20.000 redovnih studenata.

HŽPP je nastavio pružati pomoć stanovnicima Sisačko-moslavačke županije na potresom pogođenom području u vidu besplatnog prijevoza vlakom do bilo kojeg odredišta u Hrvatskoj.

U 2023. HŽPP prevezao je 23,8 milijuna putnika, odnosno 28% putnika više nego u 2022. godini. U usporedbi s pretpandemskom 2019. godinom, u 2023. prevezeno je 4 milijuna putnika više kao rezultat mjera za poticanje željezničkog prijevoza i novih vlakova u prometu kojima je znatno poboljšana kvaliteta usluge.

¹² GRI 2-6

IV. Važnost održivog poslovanja

HŽPP se u svojoj razvojnoj politici vodi načelima energetske učinkovitosti i ekološke održivosti kojima je cilj dugoročno održiv razvoj pametnog prijevoza budućnosti. Ulaganje u restrukturiranje razvoj i modernizaciju željeznice opravdano je i činjenicom da je željeznica ekološki najprihvatljiviji prijevoznik, a u usporedbi s drugim prometnim granama ima niz prednosti u pogledu energetske učinkovitosti, ekološke održivosti i ekonomske isplativosti.

Osobito se ističu ekološke prednosti koje željeznički putnički prijevoz ima u odnosu na druge vidove prijevoza. U skladu s tri glavna utjecajna čimbenika - onečišćenjem zraka, zauzimanjem površine i utroškom energije, željeznički promet predstavlja najekološkiji oblik prometa zbog toga što ima zanemarajući udio u onečišćenju okoliša. Željeznički prijevoz racionalan je odgovor na onečišćenja okoliša koja svaki dan ugrožavaju zdravlje milijuna ljudi i odnose mnoge živote.

Željezničkim prijevozom bitno se reduciraju eksterni troškovi koje prouzrokuje promet, među kojima su troškovi liječenja i šteta na usjevima prouzročenih onečišćenošću zraka, razni troškovi koje prouzrokuju klimatske promjene, medicinski troškovi zbog pogubnog djelovanja buke i prometnih nesreća te troškovi prouzročeni gubicima vremena zbog zagušenosti prometnica.

S obzirom da je društveno odgovorno poslovanje neizostavni dio europske politike i prakse, u travnju 2018. HŽPP je pristupio Hrvatskom poslovnom savjetu za održivi razvoj (HR PSOR). Članstvo u HR PSOR-u pomaže u ostvarivanju ciljeva društveno odgovornog poslovanja te jačanju reputacije i imidža odgovorne tvrtke.

VAŽNOST ODRŽIVOG POSLOVANJA

1. Ključni dionici¹³

Regulatori, vladajuća tijela i institucije znatno utječu na način poslovanja HŽPP-a (strateške smjernice, PSO ugovor i financiranje, prava putnika, financiranje EU sredstvima, liberalizacija tržišta itd.).

Dobavljači, kupci i ostali dionici u željezničkom sektoru imaju važnu ulogu u opskrbi poslovnih aktivnosti, osobito ostali dionici koji izravno utječu na pojedine dijelove usluga, odnosno iskustva putnika.

Supstituti i konkurenti uključuju prijevoznike koji pružaju alternativne usluge prijevoza putnika u gradskom, prigradskom i regionalnom prijevozu, cestovnom i zračnom prijevozu, uključujući potencijalnu konkurenciju u željezničkom prijevozu.

Radnici i socijalni partneri kojima se

kontinuirano uvažavaju očekivanja i potrebe.

Putnici i šira javnost - ključna uloga u kontekstu razvoja usluga, percepciji kvalitete usluge i HŽPP-a.

2. Uključenje dionika

Ključni dionici imaju važnu ulogu u funkcioniranju sustava usluga željezničkog prijevoza. Regulatori, vladajuća tijela i institucije reguliraju razinu investicija, tj. financiranja iz proračuna i potencijalno EU fondova, te strateški usmjeravaju razvoj tržišta, reguliraju razinu putničkih prava i sl.¹⁴ Uz dobavljače, kupce i ostale dionike, među ključnim dionicima su prijevoznici koji pružaju alternativu željezničkom prijevozu. Neizostavnu ulogu među ključnim dionicima imaju putnici, šira javnost te radnici i socijalni partneri (Sindikat željezničara Hrvatske, Sindikat hrvatskih željezničara i Sindikat strojovođa Hrvatske).

S obzirom da su putnici ključni dionici, HŽPP nastoji prilagoditi vožni red vlakova i zamjenskih autobusa što većem broju putnika. Pri tome se u obzir uzimaju zahtjevi svih relevantnih subjekata (od jedinica lokalne i regionalne samouprave, pojedinačnih i skupina putnika) kako bi vožni red vlakova odgovarao zahtjevima prijevoznog tržišta, odnosno bio prihvatljiv putnicima.

¹³ GRI 2-29

¹⁴ GRI 2-29

VAŽNOST ODRŽIVOG POSLOVANJA

Radi praćenja zadovoljstva korisnika prijevozne usluge na području pružanja usluge, HŽPP kontinuirano objavljuje online ankete na internetskoj stranici www.hzpp.hr te na taj način prikuplja podatke o zadovoljstvu uslugom.

Nastavno navodimo rezultate ankete provedene u 2023. godini.

Točnost vlakova djelomično zadovoljava 44% ispitanika, 33% ih ne zadovoljava, a 21% ih zadovoljava u potpunosti.

Točnost i dostupnost informacija o voznom redu vlakova/peronima djelomično zadovoljava 41% ispitanika, dok isti postotak, odnosno 29% ispitanika dostupnost informacija u potpunosti zadovoljava i ne zadovoljava.

Čistoća interijera vlakova djelomično zadovoljava 52% ispitanika, 27% ih zadovoljava u potpunosti, a 18% ih ne zadovoljava.

VAŽNOST ODRŽIVOG POSLOVANJA

Pružanje korisnih informacija tijekom cijeloga putovanja u potpunosti zadovoljava 53 % ispitanika 36 % ih djelomično zadovoljava, a 8 % ih ne zadovoljava

3. Ključni utjecaji, rizici i prilike¹⁵

Na osnovu ranih ocjena u izvješćima društva i analize u ovom izvješću, u HŽPP-u se ističu sljedeće osnovne vrste rizika:

Tržišni rizik - tržište na kojem HŽPP djeluje i ostvaruje planirane prihode od prijevoza pod znatnim je utjecajem vanjskih čimbenika.

Financijski rizik - pod utjecajem unutarnjih čimbenika, kao što su visoki troškovi poslovanja željezničkog prijevoza, i vanjskih čimbenika, kao što je pad prihoda na tržištu i visoke cijene kredita za financiranje poslovanja, što stvara nesigurnost i neizvjesnost u poslovanju.

Kreditni rizik - HŽPP posvećuje posebnu pozornost ovom riziku s obzirom na povećani stupanj zaduženosti, a time i načina vraćanja duga.

Rizik likvidnosti - HŽPP kontinuirano prati i analizira novčani tijek na osnovu dospelosti financijske imovine i obveza.

Rizik vezan za ljudske resurse - kroz upravljanje ljudskim potencijalima pokušavaju se smanjiti negativni učinci ovog rizika. HŽPP posebnu pozornost pridaje ljudskom faktoru kao najvažnijem resursu u poduzeću te prepoznaje važnost motivacije zaposlenika kao bitnih čimbenika uspješnosti.

Ostali rizici - sukladno principima društveno odgovornog poslovanja HŽPP provodi optimalne mjere prilagodbe i održavanja poslovanja primjenjujući sva preporuke nadležnih tijela vezanih uz zaštitu života i zdravlja zaposlenih.

HŽPP se kontinuirano susreće s izazovima u poslovanju, od kojih je primarna ovisnost o kratkoročnom i dugoročnom stanju infrastrukture te nepovoljna struktura voznog parka. S druge strane, prijevoz putnika željeznicom u Republici Hrvatskoj ima perspektivu zbog potencijalnog rasta broja prevezenih putnika, ekološke prihvatljivosti i veće energetske učinkovitosti u odnosu na cestovni prijevoz putnika. Tako je danas na pojedinim relacijama prijevozna potražnja veća od mogućnosti jer HŽPP nema dovoljno raspoloživih mobilnih kapaciteta za organizaciju prijevoza na svim relacijama. Stoga najavljena modernizacija i ulaganja u željezničku infrastrukturu i željeznički sektor općenito svakako mogu predstavljati polugu za daljnji razvoj HŽPP-a. Time ne prestaje snažna ovisnost HŽPP-a o makroekonomskim kretanjima, statusu i razini ulaganja u željezničku infrastrukturu, kao i ovisnost o (dugoročnim) ugovorima za poticanje putničkog prijevoza. Pri tom je nedvojbeno da dugoročnost iskustva i jedinstvenost položaja na tržištu unutarnjega putničkog željezničkog prometa daju HŽPP-u prednost za daljnji rast, pri čemu su nužni razvoj i transformacija poslovnog i operativnog modela poslovanja koji moraju biti orijentiran prema tržištu, prilagodljivi i proaktivni prema potrebama i zahtjevima putnika.

Najveće snage HŽPP-a nalaze se u povijesnoj poziciji jedinog pružatelja usluge željezničkoga putničkog prijevoza, iskustvu i znanjima ljudskih resursa. Relativnu sigurnost u poslovanju daje i postojanje

¹⁵ GRI 102-15

VAŽNOST ODRŽIVOG POSLOVANJA

višegodišnjeg PSO ugovora za policanje putničkog prijevoza koji osigurava financijsku stabilnost i održivost poslovanja.

Spomenuto loše stanje željezničkoga voznog parka jedno je od najvećih slabosti HŽPP-a jer se reflektira u nižoj kvaliteti, pouzdanosti i udobnosti pružene usluge, odnosno veličini potencijalnog opsega usluge koju bi HŽPP mogao pružiti, te visokim troškovima i nepovoljnim uvjetima održavanja. Uz to nepovoljna struktura zaposlenika (po dobi i kvalifikacijama) i niska razina tržišne orijentacije predstavljaju ključne izazove u slučaju da HŽPP planira iskoristiti potencijalne prilike i izbjeći prijetnje na tržištu.

Nedvojbeno je da glavne pritike proizlaze iz očekivanog rasta potražnje za željezničkim putničkim prijevozom (djelomično kao posljedica promjena u ostalim modalitetima prijevoza, ali i veće atraktivnosti željezničke usluge kao rezultat rasta kvalitete usluge) i očekivanih utaganja u željezničku infrastrukturu koja će HŽPP-u biti ključna za veću atraktivnost i rast kvalitete daljinskog prijevoza. Pri tome će važnu ulogu imati aktivno sudjelovanje u aktivnostima integriranog urbanog prijevoza u Zagrebu i ostalim gradovima, dok se relativna stabilnost poslovanja i planiranja osigurala kroz zaključivanje višegodišnjeg PSO ugovora.

S druge strane, izostanak odnosno sporost modernizacije željezničke infrastrukture jedna je od glavnih prijetnji razvoju HŽPP-a. Uz to s obzirom na provedenu službeni liberalizaciju tržišta, očekuje se ulazak prvih konkurenata na tržište putničkoga željezničkog prijevoza koji će od HŽPP-a tražiti brzu prilagodbu tržišnim uvjetima poslovanja, a dodatnu prijetnju predstavljat će i potencijalno dodatno jačanje uloge supstituta usluzi putničkoga željezničkog prijevoza.

EKONOMSKI UČINAK

V. Ekonomski učinak

HŽPP sustavno prati i analizira svoj ekonomski učinak kroz mjesečna, kvartalna, polugodišnja i godišnja izvješća. Također izrađuje se Srednjoročni plan poslovanja koji je u skladu sa Strategijom prometnog razvoja RH 2017 – 2030. godine. Nastavno na Srednjoročni plan, izrađuje se i Godišnji poslovni plan. Temelj za izradu Godišnjega poslovnog plana su strateški ciljevi HŽPP-a i smjernice Uprave, a u izradi plana sudjeluju sve organizacijske jedinice.

Najveći dio svojih poslovnih prihoda HŽPP ostvaruje od pružanja usluge javnoga željezničkog prijevoza putnika i ostalih prihoda vezanih uz prijevoz. Kategorija ostalih prihoda vezanih uz prijevoz primarno obuhvaća prihode od zakupa vagona, lokomotiva i prostora te korištenja putničkih vagona, prihode od usluga pruženih povezanim društvima te otpuštanja rezervacije prihoda po sredstvima iz državnog proračuna za nabavu i održavanje osnovnih sredstava te ostale prihode. Izvanredni i financijski prihodi (prihodi od kamata i tečajnih razlika) čine manji dio ukupnih prihoda.

Tablica 2 Ekonomski učinci^{1a}

u tisućama eura	2022.	2023.
UKUPNI PRIHODI	112.607	121.404
Prihodi od prodaje karata	24.282	22.468
Prihod temeljem ugovora o javnim uslugama	70.343	78.606
Drugi prihodi	17.982	20.310
u tisućama kuna	2022.	2023.
UKUPNI RASHODI	109.633	119.507
Materijalni troškovi	17.069	15.070
Materijal i rezervni dijelovi	761	773
Energija	16.289	14.258
Usluge	33.296	36.696
Troškovi radnika	35.258	40.177
Nematerijalni troškovi	2.320	4.078
Amortizacija	16.702	17.662
Ostali rashodi	3.148	1.974
Vrijednosno usklađivanje imovine	271	2.394
FINANCIJSKI RASHODI	1.570	2.567
POREZ NA DOBIT	586	967
NETO DOBIT	2.388	940

^{1a} GRI 201-1

HŽ Putnički prijevoz je 2023. završio pozitivnim pokazateljima u smislu povećanja broja prevezenih putnika i ostvarenih putničkih kilometara. U odnosu na 2022. broj prevezenih putnika veći je za 28,3 %, a putničkih kilometara za 40,5 %.

Radi provedbe reformi koje su temelj za zelenu tranziciju i pridonose postizanju ciljeva Europskoga zelenog plana te zbog intenzivnih radova na modernizaciji i obnovi željezničke infrastrukture, na temelju zaključaka Vlade Republike Hrvatske nastavila se provedba pilot-projekta besplatnoga javnog željezničkoga prijevoza djece i učenika osnovnih i srednjih škola te pilot-projekta povoljnijeg prijevoza redovnih studenata.

Također omogućen je besplatan prijevoz stanovnika pogođenih potresom na području Sisačko-moslavačke županije, kao i ukrajinskih državljana.

Remonti pruga nastavljaju se na većem dijelu mreže, odnosno na relacijama Zagreb GK – Zaprešić – Savski Marof, Knževci – Koprivnica – Botovo DG, na pojedinim dionicama od Dugog Sela do Vinkovaca te od Zagreba do Ogulina, Sisak Caprag – Sunja – Novska, Koprivnica – Virovitica, Vinkovci – Vukovar, Zabok – Krapina – Đurmanec – Hramec i Karlovac – Buzinjarci. Tijekom remonta uvodi se zamjenski autobusni prijevoz koji znatno narušava kvalitetu i potražnju za ustugama prijevoza.

Ukupni prihodi za razdoblje I-XII 2023. iznose 121,4 milijuna eura. Prihod na temelju Ugovora o javnim ustugama (PSO ugovor) iznosi 78,6 milijuna eura te je važan faktor u očuvanju likvidnosti i stabilnosti poslovanja. Ukupni rashodi za razdoblje I-XII 2023. iznose 119,5 milijuna eura te je ostvarena dobit u iznosu od 0,9 milijuna eura.

HŽPP je u 2023. realizirao investicije u vrijednosti 76,2 milijuna eura od čega se 0,5 milijuna eura odnosi na ulaganja u postojeće prijevozne kapacitete, 74,7 milijuna eura na nabavu novih vlakova te 1,0 milijun eura na ulaganja u objekte i informatizaciju sustava. U 2023. isporučeno je 14 novih elektromotornih vlakova koji su financirani iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. godine.

U razdoblju 2022. – 2027. planirano je povećanje broja prevezenih putnika prosječnom stopom od 3 % godišnje, a vlastitih prihoda od prijevoza prosječnom stopom od 2 %.

VI. Društveni učinak

1. Edukacija i poučavanje

S obzirom na specifične zahtjeve poslova radnih mjesta koje obavljaju radnici u skladu sa zakonskom regulativom i internim aktima, edukacija radnika dijeli se na internu i eksternu.

Interna edukacija je organizirani oblik poučavanja, osposobljavanja i usavršavanja izvršnih radnika koji neposredno sudjeluju u obavljanju željezničkog prometa, a provodi se putem redovitog poučavanja u skladu s godišnjim planom i programom poučavanja, izvanrednog poučavanja i trajnog osiguravanja stručne osposobljenosti. Poučavanjem izvršnih radnika razvijaju se njihove profesionalne kompetencije za rješavanje problema te sposobnosti primjene znanja u praksi i odlučivanja. Interne edukacije provode stručni radnici HŽPP-a u svojem djelokrugu rada.

Eksterna edukacija odnosi se na potrebe usavršavanja radnika svih razina za kvalitetno i stručno obavljanje poslova u skladu sa zahtjevima radnih mjesta. Eksterna edukacija provodi se programima savjetovanja, stručnim seminarima i konferencijama, učenjem stranih jezika, informatičkom edukacijom, polaganjima državnih stručnih ispita i različitim vrstama osposobljavanja koje zahtijevaju pojedina radna mjesta. Mjerodavnim radnicima HŽPP-a plaća se članarina u Hrvatskoj komori inženjera tehnologije prometa i transporta, Hrvatskom zavodu za norme, Hrvatskom društvu za transportno pravo, Hrvatskom institutu internih revizora i druge članarine. Eksterne edukacije provode su u obrazovnim ustanovama.

Na temelju članka 28. Izjave o osnivanju društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o., Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog prometa (NN 63/20), Pravilnika o stručnom osposobljavanju izvršnih radnika željezničkog sustava (NN 86/17), Pravilnika o ovlaštenju strojovođa (47/22), Pravilnika o popisu poslova izvršnih radnika željezničkog sustava (NN 63/15), Pravilnika o osposobljavanju, poučavanju i provjen znanja strojovođa u HŽ Putničkom prijevozu d.o.o. (Službeni vjesnik 4/20, 10/20, 15/20, 21/20 i 10/21), Upute o stručnom osposobljavanju izvršnih radnika u HŽ Putničkom prijevozu d.o.o. (Službeni vjesnik 1/18 i 8/19), Pravilnika o radu Centra za osposobljavanje ostalih izvršnih radnika (Službeni vjesnik 6/18) i Odluke o radnim mjestima izvršnih radnika HŽ Putničkog prijevoza d.o.o., broj: UP-39-1/19 od 23. kolovoza 2019. godine, nakon provedenog postupka savjetovanja sa sindikalnim povjerenicima u funkciji Radničkog vijeća u skladu s čl. 150. Zakona o radu (NN 93/14, 127/17 i 98/19) utvrđene su obveze izvršnih radnika vezane uz stručno osposobljavanje i usavršavanje radi osiguranja sigurnog i nesmetanog obavljanja željezničkog prometa.

Kolektivnim ugovorom HŽPP-a utvrđena su prava i obveze radnika koji se upućuju na stručno osposobljavanje i usavršavanje. Svrha upućivanja radnika na stručno osposobljavanje i usavršavanje je kontinuirano usavršavanje radnika radi sigurnog odvijanja željezničkog prometa, kao i povećanje efikasnosti poslovanja kako bi se umanjio ili uklonio rizik koji se pojavljuje tijekom izvršenja željezničkog prometa te unaprijedilo poslovanje.

Poučavanje je organizirani oblik osposobljavanja i usavršavanja radnika koji neposredno sudjeluju u obavljanju željezničkog prometa (izvršni radnici) i realizira se kroz redovito poučavanje, izvanredno poučavanje i trajno osiguravanje stručne osposobljenosti.

DRUŠTVENI UČINAK

Redovito poučavanje stalan je oblik osposobljavanja i usavršavanja izvršnih radnika HŽPP-a i provodi se u skladu s odredbama zakonskih i podzakonskih propisa i općih akata kojima se uređuju uvjeti i način za siguran, uredno, redovito i nesmetano obavljanje željezničkog prometa, odnosno siguran tijek željezničkog prometa. Redovito poučavanje realizira se u skladu s godišnjim planom i programom poučavanja izvršnih radnika, kojim se određuju i obvezni programski sadržaji poučavanja. Na temelju okvirnog plana i programa redovitog poučavanja izvršnih radnika HŽPP-a regionalne jedinice izrađuju svoje izvedbene planove i programe.

Izvanredno poučavanje provodi se u slučaju kada se utvrdi nepoznavanje propisa te kod većih tehničko-tehnoloških promjena i donošenja važnih izmjena postojećih propisa, odnosno donošenja novih propisa koji se ne mogu provesti redovitim poučavanjem. Obvezu izvanrednog poučavanja svih radnika pojedine regionalne jedinice ili svih regionalnih jedinica utvrđuje Uprava HŽPP-a

Sustav upravljanja sigurnošću HŽPP-a mora osigurati trajno osposobljavanje strojovođa. Osposobljavanje strojovođa sastoji se od teorijskog osposobljavanja (predavanja i pokazne vježbe) i praktičnog osposobljavanja na radnom mjestu. Centar za osposobljavanje strojovođa provodi osposobljavanje na neovisan, nepristran i stručan način, izbjegavajući svaki sukob interesa. U suradnji s poslovnim područjem Logistika i izvršenja prijevoza, regionalnim jedinicama i ovlaštenim ispitivačima Centar provodi teorijsko i praktično osposobljavanje za posebno stručno znanje u skladu s Prilogom V. i VI. Direktive 2007/59/EU isključivo za potrebe HŽPP-a

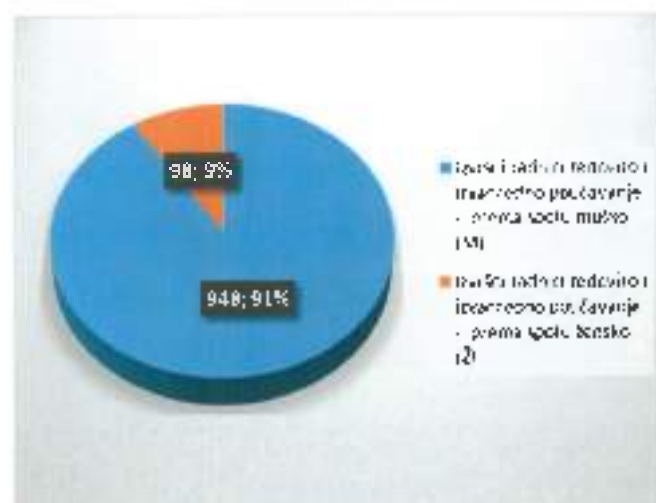
Slika 1. Sati edukacije po zaposleniku¹⁷

¹⁷ GRI 404-1

DRUŠTVENI UČINAK

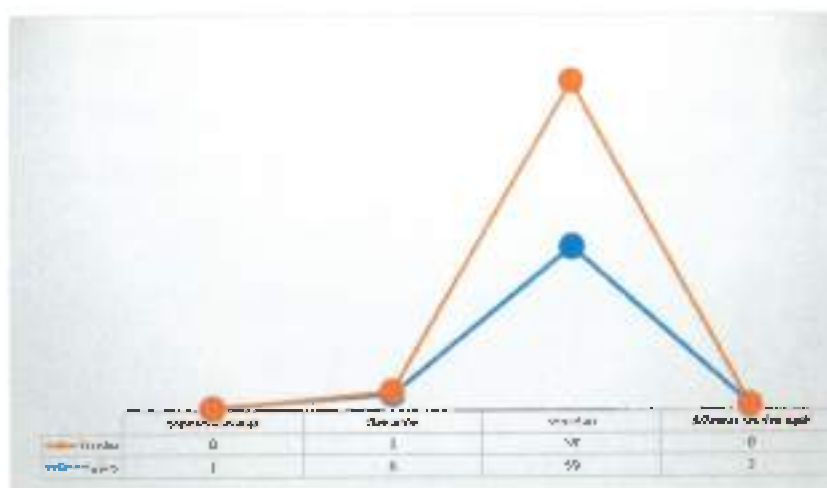
Slika 2. Broj izvršnih radnika na obuci

Tablica 3. Prosječan broj sati edukacije po zaposleniku

Redni broj	Vrsta edukacije	spol		$\Sigma \Sigma$	broj sati		$\Sigma \Sigma$
		muško	žensko		muško	žensko	
1.	redovito poučavanje	937	98	1.035	17.358	1.967	18.725
2.	izvanredno poučavanje	11	0	11	66	0	66
3.	osposobljavanja	1	0	1	22	0	22
4.	članarine	6	1	7	0	0	0
5.	seminari	59	59	118	584	621	1.205
6.	državni i stručni ispiti	2	0	2	16	0	16
$\Sigma \Sigma$		1.016	158	1.174	18.066	1.988	20.054
Prosječan broj sati po zaposleniku				13			

Slika 3. Broj radnika na edukaciji

Slika 4 Broj zaposlenika na edukaciji prema stručnoj spremi

2. Zapošljavanje

Svojom ustrojem i svrhom djelovanja HŽPP obuhvaća teritorij cijele Republike Hrvatske. Poslovanje HŽPP-a organizirano je u pet regionalnih jedinica Zagreb, Varaždin, Vinkovci, Split i Rijeka te administrativnom sjedištu u Zagrebu (direkcija). Regionalne jedinice imaju primarnu ulogu u operativnom izvršavanju putničkog prijevoza, dok su zajedničke funkcije podrške poslovanju, planiranju i organizaciji prijevoza uspostavljene na razini direkcije.

Na dan 31. prosinca 2023. u HŽPP-u zaposleno je 1 598 radnika na području cijele RH

Direkcija	Kontinentalna Hrvatska			Primorska Hrvatska	
	RJ Zagreb	RJ Vinkovci	RJ Varaždin	RJ Split	RJ Rijeka
222	508	303	314	109	142
13,85%	31,79%	18,96%	19,65%	6,82%	8,89%

Najveći broj radnika HŽPP-a zaposlen je u kontinentalnom dijelu Hrvatske (84,29 %), i to u zagrebačkoj (508 radnika u RJ Zagreb i 222 radnika u direkciji), varaždinskoj (19,65 %) i vinkovačkoj regiji (18,96 %). U primorskom dijelu Hrvatske zaposleno je 15,71 % radnika (109 radnika u RJ Split i 142 radnika u RJ Rijeka).

Tijekom 2023. zaposleno je 83 radnika. S obzirom da je cilj zapošljavanja održavanje tehnološkog procesa rada, u najvećoj mjeri zapošljavaju se radnici koji obavljaju poslove vezane uz sigurnost željezničkog prometa, osobito poslove na kojima neposredno sudjeluju u odvijanju željezničkog prometa (izvršni radnici).

DRUŠTVENI UČINAK

Tablica 4. Novo zapošljavanje

Novo zapošljavanje						
Dob i spol / regija	do 30		od 30 do 50		50 i više	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž
Kontinentalna Hrvatska	13	8	18	10	3	0
Primorje i Dalmacija	0	0	11	8	2	0

Dob i spol / regija	do 30				od 30 do 50				50 i više			
	M	%	Ž	%	M	%	Ž	%	M	%	Ž	%
Kontinentalna Hrvatska	13	0,81%	8	0,50%	18	1,13%	10	63,00%	3	0,19%	0	0,00%
Primorje i Dalmacija	0	0,00%	0	0,00%	11	0,69%	8	0,50%	2	0,13%	0	0,00%

Svi radnici HŽPP-a u radnom su odnosu na temelju ugovora o radu na određeno ili neodređeno vrijeme s tim da 5 radnika radi u nepunom radnom vremenu, dok ostali radnici rade u punom radnom vremenu. Od ukupno 1.598 radnika HŽPP-a na dan 31. prosinca 2023. 14 radnika imalo je zaključen ugovor o radu na određeno vrijeme, od čega 12 u kontinentalnom dijelu Hrvatske i 2 u Primorju i Dalmaciji. Uz to 1.584 radnika imalo je zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme, i to 1.166 radnika i 418 radnica, od čega su 976 radnika i 359 radnica u kontinentalnom dijelu Hrvatske te 190 radnika i 59 radnica u Primorju i Dalmaciji.¹⁸

2023.				
ŽENSKO	MUŠKO	OSTALO*	NEIZJAŠNJENO	UKUPNO
Broj zaposlenika (broj osoba / FTE)				
420	1178	0	0	1598
Broj stalnih zaposlenika (broj osoba / FTE)				
418	1166	0	0	1584
Broj povremenih zaposlenika (broj osoba / FTE)				
2	12	0	0	14
Broj ne-garantiranih zaposlenika (broj osoba / FTE)				
0	0	0	0	0
Broj zaposlenika s punim radnim vremenom (broj osoba / FTE)				
415	1176	0	0	1591
Broj zaposlenika s nepunim radnim vremenom (broj osoba / FTE)				
5	0	0	0	5

*Spol kako se izjašnjavaju zaposlenici

¹⁸ GRI 2-7

2023.		
REGIJA A	REGIJA B	UKUPNO
Broj zaposlenika (broj osoba / FTE)		
1347	251	1598
Broj stalnih zaposlenika (broj osoba / FTE)		
1335	249	1584
Broj privremenih zaposlenika (broj osoba / FTE)		
12	2	14
Broj ne-garantiranih zaposlenika (broj osoba / FTE)		
0	0	0
Broj zaposlenika s punim radnim vremenom (broj osoba / FTE)		
1592	0	1592
Broj zaposlenika s nepunim radnim vremenom (broj osoba / FTE)		
5	0	5

LEGENDA:

REGIJA A Kontinentalna

Hrvatska

REGIJA B Primorska Hrvatska

3. Zdravlje i sigurnost

S obzirom da HŽPP u obavljanju djelatnosti putničkog prijevoza raspolaže znatnom količinom sredstava za rad čija je osnovna karakteristika gibanje, kao i da većina zaposlenih obavlja svoje poslove u takvom okružju, za radnike postoje znatne opasnosti od narušavanja zdravlja. U HŽPP-u zaštita zdravlja i sigurnost na radu organizirana je u skladu s tehnološkim procesima koji se obavljaju u poduzeću te zakonskim propisima iz zaštite na radu, zaštite od požara i vatrogastva.

Socijalni partneri uključeni su u sve procese koji za cilj imaju osigurati zdravlje i sigurno radno mjesto za radnika. Pri tome radnici mogu očekivati da se stanje zaštite održi na potrebnoj razini te poboljša u onim segmentima u kojima se pokaže da postoje mogućnosti za narušavanje zdravlja i sigurnost radnika.

Veliki broj radnika uključen je u obavljanje tehnoloških procesa u prometnom okružju. Uz radnike HŽPP-a, radnici upravitelja infrastrukture i drugih prijevoznika obavljaju svoj rad u istom okružju. Pri tome proces rada HŽPP-a utječe na vlastite i druge radnike na cijeloj pružnoj mreži u RH.

Radni procesi izravno utječu na zdravlje radnika i njihovu sigurnost. Zbog tehnološke povezanosti podsustava u željezničkom prometu ti procesi mogu imati znatan utjecaj na sigurnost i zdravlje radnika drugih prijevoznika i upravitelja infrastrukture.

Uprava HŽPP-a internim aktima dala je ovlaštenja nadređenim radnicima u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu.

HŽPP prati sve relevantne indikatore radi zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. U skladu s organizacijskom strukturom i važećom zakonskom regulativom HŽPP je organizirao sustav ovlaštenika koji su odgovorni

DRUŠTVENI UČINAK

za provođenje mjera iz područja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Organizacijska jedinica Služba za sigurnost i zaštitu provodi kontrolu poštivanja internih i zakonskih propisa.

HŽPP svake godine planira sredstva za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu. To uključuje ispitivanje sredstava rada, zaštitnu opremu za radnike, seminare za stručnjake, stručne pomoći vanjskih usko specijaliziranih tvrtki te osposobljavanja i preglede radnika.

HŽPP pokreće inicijativu za zaštitu trećih osoba u prometu, osobito u kolodvorima u kojima postoji trend boravka trećih osoba na kolosijecima i vagonima koji nisu namijenjeni za putovanje zbog opasnosti po zdravlje trećih osoba.

3.1. Ozljede na radu¹⁹

Praksa izvještavanja o ozljedama na radu provodi se u skladu s pozitivnim zakonskim propisima i internim aktima HŽPP-a.

U sljedećoj tablici prikazane su teške i lake ozljede, prosječan broj radnika, stopa ozljeda, stopa profesionalnih bolesti, stopa izgubljenih dana, stopa izostanaka, smrtni slučajevi te ukupni broj dana izostanaka radnika. Proračun izgubljenih dana odnosi se na predviđene radne dane koji se počinju računati od drugog dana nakon ozljede. Stope ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i izostanaka izražene su u postocima na temelju podataka za svaku jedinicu.

Naziv jedinice	Prosječan broj radnika*	Vrste ozljeda**				Stopa ozljeda	Stopa prof. bolesti	Stopa izgubljenih dana	Stopa izostanaka	Smrtni slučajevi	Ukupni broj dana izostanka radnika
		1	2	3	4						
Direkcija	225	2	0	0	0	0,89%	0	0,24%	0,24%	0	138
RJ Zagreb	519	11	0	0	0	2,12%	0	0,18%	0,18%	0	240
RJ Vinkovci	302	15	0	0	0	4,97%	0	0,97%	0,97%	0	761
RJ Split	107	6	0	0	0	5,61%	0	0,78%	0,78%	0	217
RJ Rijeka	138	3	0	0	0	2,17%	0	0,67%	0,67%	0	241
RJ Varaždin	314	7	0	0	0	2,23%	0	0,48%	0,48%	0	396

* zbog oscilacija u broju radnika tijekom godine prikazane su prosječan broj radnika u jedinici tijekom godine

**Klasifikacija i opće vrste ozljeda objašnjeni su pod 3.2

3.2. Vrste ozljeda

Za klasifikaciju ozljeda po vrsti koristi se razdioba definirana na stranicama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo na poveznici <https://www.hzzzs.hr/index.php/2017/12/klasifikacija-tezine-ozljede-na-radu/>

1. ozljeda izazvana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizikalnim ili kemijskim djelovanjem te ozljeda uzrokovana naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma ako je ozljeda uzročno vezana uz obavljanje poslova

¹⁹ GRI 403-2

odnosno djelatnosti na osnovi koje je ozlijeđena osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i ozljeda nastala tijekom obveznoga kondicijskog treninga vezanog uz održavanje psihofizičke spremnosti za obavljanje određenih poslova u skladu s posebnim propisima

2. bolest koja je nastala izravno i isključivo kao posljedica nesretnog slučaja ili više sile za vrijeme rada odnosno obavljanja djelatnosti ili u vezi s obavljanjem te djelatnosti na osnovi koje je osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju
3. ozljeda nastala na način iz točke 1. ovog članka koju osigurana osoba zadobiye na redovitom putu od stana do mjesta rada i obratno te na putu poduzetom radi slupanja na posao koji joj je osiguran, odnosno na posao na osnovi koje je osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju
4. ozljeda, odnosno bolest iz točke 1 i 2. ovog članka koja nastane kod osigurane osobe i u okolnostima iz članka 16. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju

VII. Okolišni učinak

1. Energija

S obzirom na količine energenata koje koristi za prijevoz, HŽPP ima znatan okolišni utjecaj na područje na kojem obavlja svoju djelatnost te korištenjem i potrošnjom energije izravno i neizravno utječe na okoliš. HŽPP ne prodaje ni jedan oblik energije.

Za redovito poslovanje HŽPP koristi električnu energiju te tekuća i plinovita goriva. Električnu energiju koristi za napajanje vučnih vozila (lokomotiva i motornih vlakova s električnim pogonom), predgrijavanje vagona te opskrbu uredskih prostora grijanjem i hlađenjem te sredstva rada (osobito računala). Tekuća goriva koristi za opskrbu vučnih vozila (lokomotiva i motornih vlakova na dizelski pogon) i opskrbu kotlovnica za grijanje uredskih prostora, a plinovita goriva za grijanje uredskih prostora.

Od ukupno 2.617 km pružne mreže elektrificirano je 1.013 km zbog čega HŽPP na većini pružne mreže treba koristiti manje prihvatljiva dizelska vučna vozila. U sklopu Izvješća o inventaru stakleničkih plinova (NIR) HŽPP godišnje izvješćuje nadležna tijela u Republici Hrvatskoj o potrošnji dizel-goriva za pogon vučnih vozila.

Važne točke utjecaja HŽPP-a ovise o dostupnosti željezničke mreže. Mjesta u kojima HŽPP dobavlja dizel-gorivo za namirivanje vučnih vozila u kolodvorima Varaždin, Bjelovar, Zabok, Pula, Split, Nova Kapela, Osijek i Zagreb Glavni kolodvor preuzeo je Petrol d.o.o. (Crodex) 2020. godine²⁰, a kolodvoru Virovitici nabavu dizel-goriva obavlja HŽPP.

Električnu energiju za HŽPP isporučuju dobavljači i HŽ Infrastruktura s kojom na temelju ugovora regulira korištenje energije za prostore te usluge mreže za napajanje vučnih vozila.

Trenutačno se potrošnja energije prati putem računa za energente. S obzirom da ne postoji sustavan način detekcije problema u sustavu, eventualne anomalije prate se na mjesečnoj razini u mjerodavnim jedinicama. U slučaju porasta potrošnje energije, analiziraju se razlozi povećanja i otklanjaju nedostaci.

Okolišni utjecaj energenata ne može se točno utvrditi jer trenutačno ne postoji mogućnost mjerenja potrošnje na svim vozilima niti je moguće dobiti točne informacije o potrošnji u prostorima koje HŽPP ima u najmu.

U skladu s važećom regulativom iz područja gospodarenja energijom i njezinim ograničenjima, HŽPP ne može udovoljiti regulativi s obzirom da trenutačno ne postoji način dobivanja točnih podataka o potrošnji energije koje vodi HŽ Infrastruktura d.o.o., koja kao upravitelj infrastrukture daje u najam mnoge energentske resurse. Zbog tehničkih karakteristika sustava HŽ Infrastruktura ne izdaje račune u svrhu potrošenom iznosu, nego se trošak obračunava na temelju procjene.

Energetski sustavi željezničkog sektora razdvojeni su te se računi za određene energente preračunavaju po površini ili broju radnika u dogovoru s vlasnicima objekata - HŽ Infrastruktura d.o.o. i HŽ Cargom d.o.o.

²⁰ GRI 103-1

Tablica 5. Potrošnja goriva iz obnovljivih izvora po vrstama goriva²¹

Vrsta goriva	Potrošeno
Plinsko ulje	313.180.583 918,40
Ekstra teko loživo ulje	2.579.516.576,60
Plin	4.002.859 224,00
ΣΣ	319.762.959 719,20

U 2023. nije bilo potrošnje goriva iz obnovljivih izvora, a iz obnovljivih izvora procjenjuje se da je HŽPP ukupno potrošio 199 592.875 872 000,00 kJ svih energenata, uključujući i električnu energiju za vuču vlakova.

2. Emisije

S obzirom na djelatnost koju obavlja HŽPP potrebno je utjecati na smanjenje emisija radi pozicioniranja željezničkog prijevoza kao jedne od najčišćih prometnih grana kopnenog prijevoza. Radi se o potrebi za smanjenjem emisija koje uzrokuju vučna vozila i dodatni izvori, tj. kotlovnice koje služe za grijanje radnih prostora.

Izravni utjecaj na količinu emisija imaju vučna vozila koja prometuju po svim prugama u RH te kotlovnice u koje se nalaze u područnim centrima Slavonski Brod i Koprivnica te regionalnim jedinicama Zagreb i Varaždin. Tijekom rada kotlovnica stanje se prati dnevno i tjedno te se obavljaju ispitivanja emisije u zrak iz nepokretnih izvora u skladu sa zakonskom regulativom. S obzirom da se radi o visoko automatiziranim procesima, uređaji, uz ostalo, prate i parametre potrošnje te obavještavaju radnika za kontrolu. U slučaju emisija većih od predviđenih, pristupa se servisu postrojenja.

Neizravni utjecaj na količinu emisija imaju održavatelji vozila koji u svrhu održavanja mogu vozila držati u radu, pri čemu dolazi do manjeg utjecaja na okoliš. Na temelju parametara potrošnje goriva, koja dovodi do povećanja emisija, za vučna vozila donose se odluke o provjeri, odnosno servisu vozila, a kontrola je osigurana dnevnim i mjesečnim pregledima.

Poslovno područje Logistika i izvršenje prijevoza zaduženo je za praćenje svih izvora emisija te sprječavanje povećanja emisija kroz promjenu tehnologije rada i nabavu novih vozila. Uz to organizacijska jedinica Služba za sigurnost i zaštitu brine o unutarnjem nadzoru postrojenja i dubinskoj provjeri (uključivo provjeru anomalija i reakcija nadležnih službi na problem te način praćenja rada postrojenja i strojeva) te obavlja savjetovanje o pitanjima emisija sa svim organizacijskim jedinicama.

Radi smanjenja utjecaja na okoliš HŽPP nastoji uvesti nove čišće tehnologije nabavom novih motornih vlakova koji imaju manje emisija u okoliš, a kotlovnice na loživo ulje zamijeniti onima na plin gdje god je

²¹ GRI 302-1

OKOLIŠNI UČINAK

to moguće. Uz to pri rekonstrukciji sustava grijanja provode se aktivnosti kojima se utvrđuju tehnike i tehnologije koje bi mogle donijeti uštede i smanjiti emisije

Izravna emisija stakleničkih plinova (GHG) (Područje 1)²²

Tablica 6. Emisije iz nepokretnih izvora

nepokretni izvori		
Kotlovnica	Energent	Potrošnja energenta
Varaždin	Plin	13.914.00
Koprivnica	Plin	27.132.00
Zagreb	Ekstra lako loživo ulje	35.000.00
Slavonski Brod	Ekstra lako loživo ulje	16.003.00

Staklenički plin	Emisija (kt CO ₂ eq)
CO ₂	0,231081095
ΣΣ	0.23

Iz nepokretnih izvora HŽPP-a ispušteno je **0,23 tona** CO₂ ekvivalenta.

Tablica 7. Emisije iz pokretnih izvora^{*}

Staklenički plin	Emisija (kt CO ₂ eq)
CO ₂	22,47
CH ₄	0,03
N ₂ O	2,58
ΣΣ	25,08

^{*} za izračun korištena metodologija iz Odluke UNFCCC-a 24/CP.19

Iz pokretnih izvora HŽPP-a ispušteno je **25,08 kt** CO₂ ekvivalenta

U 2023. ispušteno je ukupno **25,08 kt** CO₂ ekvivalenta

U proračun su uključeni CO₂, CH₄ i N₂O.

3. Otpad

Radi pravilnog gospodarenja otpadom HŽPP postupa u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Pravilnika o gospodarenju otpadom HŽPP-a

Dvije su glavne skupine otpada koji nastaje iz djelatnosti HŽPP-a - opasni i neopasni otpad. U neopasnom otpadu prevladavaju papir i tekstil, dok u opasnom prevladava otpad onečišćen opasnim

²² GRi 305-1

tvarima. Kao posljedica poslovanja nastaje i komunalni otpad koji se dijeli na otpad koji nastaje iz djelatnosti prijevoza, tj. otpad koji generiraju korisnici prijevoza, te otpad koji nastaje unutar organizacije i koji generiraju radnici za potrebe procesa rada. Otpad stvaraju i održavatelji željezničkih vozila, pri čemu nastaju filterski materijali, metalni otpad, otpadna ulja i drugi opasni otpad. S obzirom na rasprostranjenost i veličinu jedinica HŽPP-a, postoji određeni utjecaj na odlagališta otpada.

U skladu s važećim propisima u Republici Hrvatskoj u lancu postupanja s otpadom, otpad se predaje prijevozniku, a njegova obrada prepuštena je ovlaštenim osobama. Za smanjenje znatnih količina opasnog otpada izrađuje se Plan gospodarenja otpadom radi smanjenja proizvodnje opasnog otpada, a informatizacijom sustava nastoji se smanjiti potrošnja papira.

HŽPP nema znatnog utjecaja na vode. Vode koje se koriste su vode iz javnoga vodovodnog sustava isključivo za komunalne potrebe. Pranje vozila i čišćenje spremnika s fekalnim sadržajem ugovoreno je s poduzetima (Tehnički servisi željezničkih vozila d.o.o.) koja se bave tom djelatnošću, pri čemu se tehnološkim vodama ostvaruje određeni utjecaj na lokacijama pranja (Zagreb, Varaždin, Koprivnica, Osijek i dr.).

Kako bi se što više utjecalo na smanjenje otpada, HŽPP je za specifične usluge, kao npr. održavanje računalne opreme ugovorno i zbrinjavanje otpada koje provodi ugovorna tvrtka.

HŽPP u sastavu skladišta ima prostor namijenjen za prikupljanje otpada te radne strojeve koji mogu premještati nastali otpad, odnosno po potrebi utovarivati ga u prijevozna sredstva registriranih prijevoznika otpada. Na svim lokacijama na kojima nastaje otpad preuzimaju upisani prijevoznici te se putem zakonski propisanih obrazaca prati njegovo zbrinjavanje. Otpad se nastoji predati prijevozniku u fazama (guma, papir, metal) u skladu s katalogom otpada.

Razvrstavanjem otpada i produljenjem vijeka trajanja proizvodima koji se koriste u proizvodnji, HŽPP smanjuje utjecaj na okoliš. Pri tome je cilj sprječavanje nastajanja otpada produljenjem vijeka trajanja proizvoda, korištenjem proizvoda s manjim udjelom ambalaže i smanjenjem broja vrsta otpada.

Djelovanjem na lokaciji kolodvora Virovitica otpad nastaje povremeno prilikom čišćenja spremnika goriva.

Služba za skladišno-materijalno poslovanje prikuplja i organizira zbrinjavanje te vodi dokumentaciju, dok organizacijska jedinica Služba za sigurnost i zaštitu nadzire postupanje s otpadom i pruža stručnu pomoć vezanu uz gospodarenje otpadom. Navedene organizacijske jedinice zadužene su i za predlaganje novih i kvalitetnijih postupaka zbrinjavanja otpada na temelju analize nadležnih službi.

Tablica 8. Opasni otpad²⁵

Opasni otpad, kao što je elektronička oprema, toneri i sl., HŽPP zbrinjava putem dobavljača koji nastali otpad zbrinjavaju sukladno pozitivnim propisima RH.

Tablica 9. Neopasni otpad

²⁵ GRI 306-2

OKOLIŠNI UČINAK

Neopasni otpad		
	Naziv otpada	Proizvedena količina (t)
170405	željezo i čelik	44.22
16120	staklo	5.26
150101	papir	6.96
20111	tekstil	1.89
	$\Sigma \Sigma$	58.03

U 2023. količine neopasnog otpada prelazile su granične vrijednosti koje su propisane zbog čega su i prijavljene u Registar onečišćavanja okoliša.

Registriranim prijevoznicima ukupno je na odvoz predano 58.03 tona neopasnog otpada.

U skladu sa zakonskom regulativom sav otpad predan je registriranim prijevoznicima te za sve vrste otpada HŽPP posjeduje relevantnu dokumentaciju. Na temelju navedene dokumentacije i u suradnji s ovlaštenicima za uporabu ili zbrinjavanje otpada, otpad je obrađen postupkom R13 koji podrazumijeva skladištenje prije obavezne uporabe.

GRI INDEKS SADRŽAJA

VIII. GRI indeks sadržaja

Izjava o korištenju	HŽ Putnički prijevoz d.o.o. Izvješće je sukladno GRI standardima za razdoblje od 1.1. do 31.12.2023.
Korišten GRI 1	GRI 1: Osnove 2021

GRI 2: Opće objava 2021

Organizacija i njeno praksi

2-1	Informacije o organizaciji	str. 3
2-2	Subjekti uključeni u izvješće o održivosti organizacije	Str. 7
2-8	Aktivnosti, lanac vrijednosti i drugi poslovni odnosi	str. 8, 11, 13
2-7	Zaposlenici	str. 3, 26
2-9	Struktura upravljanja i sastav	str. 4
2-12	Uloga najvišeg tijela upravljanja u nadgledanju upravljanja utjecajima	str. 10
2-23	Obveze korporativne politike	str. 10
2-28	Članstvo u udruženjima	str. 8
2-29	Pristup uključivanju dionika	str. 15

Strategija

2-14	Izjava najviše rangirane osobe za donošenje odluka	str. 1
102-15	Ključni utjecaji, rizici i prilike	str. 18

EKONOMSKI UČINCI

GRI 201 Ekonomski učinak 2016

Objave o pristupu upravljanju

GRI INDEKS SADRŽAJA

3-1	Objašnjenje i granice materijalne teme	str. 31
<i>Tematski specifične objave</i>		
201-1	Izravna stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost	str. 20
DRUŠTVENI UČINCI		
GRI 404 Obuka i obrazovanje 2016		
404-1	Prosječan godišnji broj sati obuke po zaposleniku	str. 23
GRI Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu 2016		
403-2	Vrste i stope, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i izostanaka te ukupan broj smrtnih slučajeva povezanih s nesrećama na radu	str. 28
OKOLIŠNI UČINCI		
GRI 302 Energija 2016		
<i>Tematski specifične objave</i>		
302-1	Potrošnja energije unutar organizacije	str. 30
GRI 305 Emisije 2016		
<i>Objave o pristupu upravljanju</i>		
103-1	Objašnjenje i granice materijalne teme	str. 30
<i>Tematski specifične objave</i>		
305-1	Izravne emisije stakleničkih plinova	str. 32
GRI 306 Otpadne vode i otpad 2016p		
<i>Tematski specifične objave</i>		
306-2	Otpad prema vrsti i metodi odlaganja	str. 33
GRI 403 Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu 2016		

IX. Popis tablica

Tablica 1. Pregled glavnih dobavljača i kupaca u 2023	12
Tablica 2. Ekonomski učinci	20
Tablica 3. Prosječan broj sati edukacija po zaposleniku	24
Tablica 4. Novo zapošljavanje	28
Tablica 5. Potrošnja goriva iz obnovljivih izvora po vrstama goriva	31
Tablica 6. Emisije iz nepokretnih izvora	32
Tablica 7. Emisije iz pokretnih izvora*	32
Tablica 8. Opasni otpad	33
Tablica 9. Neopasni otpad	33